

Nepartinis lietuvių laikraštis

Semanaario Lithuano Independente

PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje

metams 1.500,0, Lietuvoje ir kitur 2.500,0

Atskaitas numeris — 300 reisu

S. PAULO, Rua da Moóca, 309

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JOURNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis lietuvių laikraštis

Semanaario Lithuano Independente

Redaguoja

R. DUTKUS

Redakcijos ir Administracijos adresas

S. PAULO R. da Moóca, 309

8-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1937 m. Kovo—Março 20 d.

Nr. 12 (354)

Francuzijos darbininkai sukilo prieš fašizma

Karo stovis pratęstas

Nežiūrint to, kad karo stovio pratęsimas sukėlė daug ginčų ir protestų šalyje, vis dėl to parlamente jis buvo patvirtintas pereinamąją savaitę. Tat šiomis dienomis respublikos prezidentas Getulio Vargas pasirašė dekretą, kad karo stovis pratęsimas visoje šalyje dar trims mėnesiams.

Karščiausia diena

Karščiausia šiais metais diena buvo Rio de Janeiro ir S. Paulyje kovo 17. Ta diena temperatūra siekė iki 40°. Po šios dienos oras gerokai atvėso.

Suėmė komunistus

Rio de Janeiro estado provincijoje policija susekė komunistų susirinkimą, kur buvo tariamasi dėl veikimo. Policija visus areštavo ir atgabeno Rio miestą, kur bus jiems kelinama byla.

Ištrėmė iš Brazilijos

Šiomis dienomis iš Brazilijos tapo ištrėmti du svetimšaliai, vienas portugalas, kitas rumunas, kaip pavojingi šalies tvarkai asmenys.

Dovanoje bausmes

16 vasario proga Smetona dovanojo bausmes, buv. gen. štabo viršininkui Kubiliūnui, kuris su Voldemaru norėjo padaryti perversmą, dviem kitiems voldemarininkams — Pupalei-giui ir Vatkėvičiui, kurie norėjo paskersti buv. vidaus reikalų ministerį Rosteiką ir keliolikai vokiečių, kurie buvo nuteisti už ruošiamą sukilimą Klaipėdos krašte.

Kodėl nepasiduoda vyriausybiniškai?

Pas Ispanijos sukilėlius yra skaitlinga ir gera vokiečių ir italų kariuomenė, moderniškesni ginklai, ko vyriausybiniams truketa. Tačiau sukilėliai negali nugalėti vyriausybinių ir tiek kodėl taip yra? Šitas dalykas aiškinamas taip: pas Vyriausybiniams yra didelė drausmė ir pasidavimas kovoti už respubliką ir laisvę, kuris nugalė moderniškesnius ginklus.

Vėl pūna žydus Palestinoj

Palestinoj vėl prasideda kartotis neramumai ir pogromai prieš žydus. Arabai nenuleidžia žydams ir juos užpildinėja ir žudo.

Kiek kas turi karo lėktuvų

Europos valstybės karo lėktuvų šią dieną bendrai turi 25,000, kurių Sovietams priklauso 7500, Vokietijai 5500, Italijai 5500, Francijai 4000 ir Anglijai 3500. Sovietų Rusijos karo laivynas yra stipriausias.

Prašo paramos Ispanijos liaudžiai

Buenos Aires miesto tarybos narys socialistas A. Comolli įnesė projektą tarybai, kad Buenos Aires miestas skirtų 100.000 pezų Ispanijos teisei valdžiai kaip pagalbą ispanų liaudžiai kovojantiems prieš fašizmą.

Baisi Kinijos rykštė

Kinija tai didelių nelaimių šalis, ten potvyniai, badas ir kitokios gam-

Ispanijoje be permainingų

Brazilija steigs daug mokyklų

Paryžiuje streikuoja du milijonai darbininkų

Francūzija pergyvena neramų momentą. Ten kasdieną aštrėja politinės riaušės ir kovo 16 d. Paryžiaus priemiesty Clichy buvo tikras politinis karas fašistų su anti-fašistais. Clichy priemiesty fašistai darė mitingą. Fašistai susirinkimui ir pradėjus jiems skirstytis, pasirodė anti-fašistų demonstracijos. Čia ir įvyko dviejų grupių kruvini susirėmimai. Šiuose susirėmimuose žuvo 4 žmonės, apie 80 demonstrantų tapo sužaišta ir apie 70 poli-cijos taip pat sužaišta. Francūzijos premjeras Blumo kanceliarijos viršininkas André Blumel taip pat tapo sužaištas. Policijai reikėjo daug darbo, kad riaušėninkus išsklaidytų. Tapo užvestas stropus tardymas nus-

tyti šių riaušių kaltininkus. Kas išprovokavo šias riaušes, nežinia, komunistai kaltina fašistus o fašistai komunistus. Dėl šių riaušių, kuriose daug darbininkų tapo sužaišta, tapo paskelbtas generalinis Paryžiuje streikas kaip protestas prieš fašizmą. Streikan išėjo apie du milijonai darbininkų iš visų darbo įmonių. Taigi kovo 18 d. Paryžius buvo miręs. Jokio judėjimo apart demonstracijų. Darbininkai, "liaudies frontas" ir komunistai reikalauja uždaryti fašistiskas organizacijas. Dėl šių konfliktų ir streiko esą susvyravusi Blumo vyriausybė. Darbininkai nepaliaujamai reikalauja užbaigti su fašistais. Taigi, Francūzijoje gali būti politinių permainingų.

Sukilėliai atsisakė pulti Guadalajara

Ispanijos sukilėliai Madrido dar nepaėmė, nors jie ir skelbė, kad kovo 15 d. bus jau jų valdžioje. Visą laiką buvo smarkūs sukilėlių puolimas ant Guadalajara miesto, nes per čia jie manė lengviau įeiti į Madridą. Bet kovo 17 vyriausybiniškai taip sumušė sukilėlius prie Guadalajara, kad jie turėjo bėgti palikę ginklus. Daug paimta belaisvių, visokių ginklų ir amunicijos. Du italų kariuomenės pajėgos perėjo vyriausybinių pusėn. Po šio nepasisekimo, generolas Franko įsakė nebedaryti puolimo ant Guadalajara, bet laukti geresnio oro. Da-

bar smarkūs nuėmiai eina universiteto rajone. Šiaip jokių permainingų nėra įvykę. Madrido apsigynimo vyriausybės galvai gen. Miaja, premjeras Largo Caballero išreiškia vieną padėką už heroiską gynimąsi. Užsienio reikalų ministeris Del Vaya įteikė Ispanijos skundą Tautų Sągajai dėl italų ir vokiečių kišimasi Ispanijos karan. Vienas italų karininkas paimtas nelaisvėn pareiškė, kad italų kariuomenės Ispanijoje yra 80.000 žmonių, kurie operuoja Guadalajara fronte. Ispanijos fronte daugiau nieko naujo.

Brazilijoje turi būti visi raštingi

Brazilijoje dar daug yra beraščių, ypatingai suaugusių tarpe labai didelis nuostimtis analfabetų. Brazilijos vyriausybė pradeda vesti kovą su beraštingumu. Vaikams yra įvestas nemokamas pradinis mokslas pusiau privalomas lygiai brazilams ir svetimšaliams. Kad labiau išplėsti mokyklų skaičių, vyriausybė daro žygius šiais metais pastatyti naujų daug mokyklų. Šiais metais numatoma pastatyti vaikams 4500 mokyklų. Be to, suaugusių švietimu vyriausybė taip pat rūpinasi. Yra sudaryta švietimo taryba, kuri ruošia suaugusiems švietimo planą. Yra nutarta kiekviename Brazi-

lijos mieste turinčiam 5000 gyventojų, steigti vakarines mokyklas suaugusiems. Dirbtuvės, fabriškai, darbininkų sindikatai taip pat yra įpareigojami prisidėti prie krašto švietimo. Visi darbininkai turi būti raštingi, turi lankyti jiems steigiamas vakarines mokyklas. Dirbtuvės turinčios ne mažiau 30 darbininkų, privalo steigti suaugusiems mokyklas, kad neliktų nė vieno analfabeto. Brazilijoje eina intensyvus švietimo darbas. Brazilija turi būti švietimo ir kultūros kraštas, Brazilijoje turi būti visi raštingi, — sako švietimo Taryba.

Komunistų veikimas Brazilijoje

Rio de Janeiro mieste politinė policija susekė, kad Dr. Pedro Ernesto vardu ligoninėje veikia komunistai. Padarius krata areštuota keleta asmenų.

Prigėrė Pranas Zinkevičius

Kovo 17 d. prie Casa Grande, upėje Rio Claro prigėrė lietuvis Pranas Zinkevičius, apie 30 metų amžiaus, Brazilijon atvykęs 1929 m., kilęs iš Kauno, A. Panemunės. S. Paulyje gyvena jo dėdė Rickevičius.

Paskutiniu laiku jis dirbo kompanijoje "Constructora Nacional", Casa Grande. Eidamas iš darbo nakties metu ir sutiko mirtį.

Suėmė sabotažnikus

S. Rusijoje Noyo Sibirske tapo suimti keli komisarai, kurie darė sabotažą ir padėginėjo naujai statomus valdžios namus.

Lietuvos Lenkijos santykiai

Lenkijos užsienio reikalų ministeriui išskėlus klausimą dėl Lietuvos Lenkijos santykių, Lietuvos vyriausybė irgi šiuo klausimu atsiliepė. Užsienio reikalų ministeris Lozoraitis pareiškė spaudai, kad Lietuva sutinkankanti sanormuoti santykius su Lenkija, bet jokiū būdu neatsižada užgrobtos Vilniaus krašto. Kol Lenkija neatsisakys Vilnijos, tol Lietuva nenori turėti jokių santykių su Lenkija.

Mirė Chamberlain

Kovo 16 d. Londone mirė žymus anglų politikas, konservatorių partijos narys Austein Chamberlain, 74 metų amžiaus. Chamberlain'o mirtis netikėta, jis mirė staiga. Ilgus metus, nuo 1924 iki 1929 m. volionis vadovavo Anglijos užsienio reikalų ministerijai ir daug sykių buvo finansų ministru.

Mirties bausmė Argentinoj

Argentinoj atsirado kažkokia organizacija, pasivadinus "Už socialinę tvarką". Toji organizacija nori įvesti Argentinoj "tvarką" per žmonių žudymą, ji prašo vyriausybės, kad Argentinoj būtų įvesta mirties bausmė ir būtų pašalinami iš krašto "nepageidaujamos rasės" svetimšaliai.

Amerikos J. V. veikia tokie "kukuksklanai" ir "juodasis legions" lygiai panašūs į Argentinos "tvarkos" nešėjus.

Poderevskis prie mirties

Iš Varšuvos pranešama, kad žymus lenkų pianistas Poderevskis ir buvęs Lenkijos prezidentas suklia susirgo. Poderevskis gyvena užsieny, Ciuriche, turi 78 metus.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

L. Dovidovič—akubus, P. Banaitis, Jn. Šerelis, Jn. Urbonas, K. Astrauskas, R. Urbonas, A. Melkūnas, A. Kiaušas, R. Baltrušaitis, Jz. Juzėnas, Jz. Matuzonis, J. Visockis, Jn. Pranuškevičius, Jul. Stankevičius, P. Jočius, G. Martusevičius, Fr. Markevičius, E. Šatas, A. Sunkamaitis, P. Banis, D. Vanags, Jz. Ramanauskas, Jz. Galvonas, Jn. Zakarevičius, J. Tulutytė, P. Kavaliauskas, P. Lazdėnas, Jrg. Sukys, Jn. Povilavičius, Jz. Girskus, M. Andrulevičiūtė, Jz. Sadauskas, St. Rotautas, V. Montvila, T. Katinas, St. Šliažas.

tos nelaimės skyna kinus milijonais kiekvienus metus. Iš Kinijos pranešama, kad tik vienoje Szechuan provincijoje badauja 9,000,000 žmonių, Honan provincijoje badu miršta 4 su puse milijono žmonių. Tai baisi rykštė. Badaujantieji valgo šiaudus ir kas tik papuola, pardavinėja savo žmonas ir vaikus, kad tik gavus trupinėlį maisto.

Jautis vos neužbadė Mussolinio Mussolinis yra išvykęs į Lybiją, šiaurinę Afriką. Jam ten bebūnant,

vienoje vietoje užpuolė jį jautis ir būtu sutrynęs, jei ne generolas Balbo ir kiti Mussolinio palydovai, kurie griežbė jautį ir surišo. Tai mat, Mussolinio ir gyvuliai nekenčia.

Apžvalga

GERA PROGA MOKYTOJUI BAKŠIUI UŽDIRBTI

Mūsų bendradarbis N. Vėtra pristatė mums iškarpa iš "Lietuvos Žinių", kurioje to laikraščio "specialus korespondentas", Bom Retiro mokyklos mokytojas Bakšys, rašo apie laikraštį "Lietuvių Aida Brazilijoje" sekančiai:

"... 'Liet. Aido Br.' likimas šiomis dienomis paslapčiomis svarstomas, esą leidėjas Uokus patsai jį uždarys... Jei ši kombinacija bus padaryta, tada ir 'kolonija' likviduos. Kaikas deda daug vilčių ir tikisi paskui sulaukti darnesnio lietuvių bendradarbiavimo, bet vis dėlto tenka konstatuoti, kad 'L. Aidas Br.' atlieka dalelę ir naudingo darbo... Lietuvių kolonijai būtų naudingiau, kad jį tik reformuotų įvedant žinių kritiką iš redakcijos pusės, nustatant griežtą išdėtinį pagrindą ir atsikant 'honoraro' už netalpinamas korespondencijas..."

Tai taip mokytojas Bakšys porzija "Lietuvos Žinios" apie "Aidą".

Rasyti gali kiekvienas kaip tik nori ir ką tik nori, bet rašymas turi būti pagrįstas faktais, ypač tada, jei raštu nori ką nors diskredituoti. Bet pas p. Bakšį to nėra; jis save per stato ciliniu šmeižtu fabrikantu ir tiems šmeižtams naudoja pažangų Lietuvos dienraštį. Žinoma, jei jis, p. Bakšys, panašiai rašytų čia, vietinė spauda, niekas jam netikėtų ir daugiau — Bakšys nustotų savo pirmąjį vardą. Bet kaip Lietuvos laikraščiuose tai jis gali "informuoti" Brazilijos lietuvių koloniją ir mūsų spaudą.

Bakšys rašo ir apie "Aido" ideologiją, ir apie jo reformas, ir net apie "honorarą" už "netalpinamas korespondencijas".

Apie Aido ideologiją ir jo reformas teks plačiau išsitariti kitu sykiu, o dabar mes p. Bakšiui siūlome vieną honorarą, jei jis įrodys tikrai: kada, nuo ko ir už kokias "netalpinamas korespondencijas" Aido redakcija yra emusi honorarą?

Jei Bakšys įrodys, tai Aido redakcija atiduos visus tuos "honorarus" Bakšiui, kad jam daugiau nereiktų prekiauti savo jėgikimais ir savo sąžine. Taigi, p. Bakšiui labai gera proga uždirbti.

Tačiau mes esame pilnai įsitikinę, kad to jis padaryti negalės. Aidas per septynius metus prieš nieką nesilenkė, niekam nepataikavo ir jokių honorarų iš niekur nėra šmęs, jų jis nereikalingas. Prostitucija ne "Aido" amatas, bet "lietuviškuose namuose" susispietusių panelių, panašių į Bakšį.

PATYS SAVE SABOTAŽUOJA

Neįtikėtina, kad yra tokių žmonių, kurie patys save sabotazuotų ir griautų savo pradėtą darbą. Deja, tokių žmonių pas mus yra.

Visiems jau yra žinoma, kad S. Paulo lietuvių organizacijos dirba dėl sudarymo Brazilijos lietuvių organizacijų centro, kuris jungtų kolonijos organizuotas jėgas kultūriniam ir ekonominiam kolonijos darbui, o taip pat eitų pagelbon išsiblaškiusiai po plačią Braziliją mūsų išeivijai, įtraukiant juos į Brazilijos lietuvių organizacijų centrą pašalpų ir apdraudos fondus.

Minėto centro organizavimo iniciatoriai buvo B. L. Aero Klubas, kurio valdyba pasitarė su "Grūdo" piamininku F. Cemarka, sušaukė pirmą organizacijų atstovų pasitarimą pereinę metų pabaigoj. Siame pasitarime iniciatoriai gražiausiomis kalbomis kvietė visas organizacijas remti organizuojamo centro darbą ir burti kolonijos jėgas į vieną vietą. Dalyvavę posėdy visi pritarė. Išrinkta organizuojama komisija, rodos, iš 5 žmonių parduoti įstatų projektą ir, ben-

(Nukelta į 6-tą p-pi)

Amerika nenori fašizmo

Amerikos J. V. labai nekenčia fašistų ir fašistinių valstybių, kaip tos pradėjo kelti visokius karą iššaukiančius neramumus.

Amerikos J. V. smerkia fašizmą, protestuoja prieš jį, skelbia jam boikotą. Šiomis dienomis New York'e įvyko didelis mytingas, kur dalyvavo apie 20.000 žmonių. Mitinge kalbėjo darbiečių vadas Lewis ir New York'o gubernatorius Guardia. Kalbėjo prieš fašizmą, o ypač prieš Hitlerį.

Amerikos J. V. skelbia boikotą fašistams, jos neperka jokių iš fašistinių šalių prekių. Amerikos Darbo Federacija priėmė net rezoliuciją dėl boikoto fašistinių prekių, kurioje sakoma:

"Per smurtą ir apgavystę, per grasinimus, kankinimus ir terorą, per kruvinojo gangsterizmo garbinimą, naciai ir fašistai sugebėjo įsigalėti ir įsteigti kaip legalės valdžios savo šalyse ir pavergti savo liaudį.

"Įsigalėję jie tuojuos panaikino pilietinę ir politinę liaudies laisvę ir išrovė iš pat patinų viską, ką organizuoti darbininkai buvo per sunkią kovą išsintmėjęs sukūrę. Visas normalus civilizacijos procesas buvo nukreiptas į atbulą būsę.

"Ypatingo dėmesio verta atkreipti į Vokietiją, kur nacių valdžia, stengdamosi užtikrinti sau savo laimėjimo

grobį, pralenkė visus žiaurumus, kurie tik istorijai yra žinomi. Prisidengę neva noru sulgynti visus Vokietijos gyventojus, jie krauju ir ugnimi išnaikino visą Profesinių Unijų judėjimą, kad paskui galėtų numušti darbininkams algas. Mes lenkiame galvas ties tais darbininkų vadų kapais, kuriuos nužudė šaltu krauju naciški galvažudžiai, o tiems, kurie gyvena išėmimo arba kankinasi nacių koncentracijos stovyklose, mes tiesiam savo draugišką ranką, pasižadėdami nuodėdžią ir brolišką paramą.

"Pats fašizmo ir nacizmo gyvavimas yra pavojus pasaulio taikai, nes jų tikslas yra pavergti žiauriu smurtu visą žmoniją. Kraujuose gimęs, fašizmas gali laikytis tikrai žiaurios spėkos pagalba ir todėl jis eina pirmyn visuomet jis eina pirmyn visuomet jėškodamas karo ir užgrobumą. Kad apsaugojus žmoniją ir apsaugojus save, darbininkai privalo kovoti prieš fašizmą ir nacizmą ir kviesti į tą kovą visus tikruosius jo oponentus. Todėl, kaip priemonę tai kovai, Amerikos Darbo Federacijos konvencija siūlo, kad boikotas prieš Vokietijos prekes ir įstaigas, kuri Amerikos Darbo Federacija yra užgyrus Washingtono konvencijoje ir patvirtinus San Franciscoj — kad tas boikotas būtų da daugiau sustiprintas ir tęsiamas toliau da didesniu įtempimu."

IŠ VILNIAUS LIETUVIŲ GYVENIMO

LENKAI IŠTRĖMĖ VILNIETĮ KARAZIJĄ

Jau pernai pavasarį lenkų valdžia buvo nutarusi ištrėmti vilnietį P. Karaziją su šeima (4 asmu.) per tris dienas iš valstybės ribų. Oficialiai buvo tremiamas dėl to, kad Karazija neturėjo išaiškintos (nors Vilniū nuolatos gyveno nuo 1918 metų). Kai kuriems lenkų ir lietuvių veikėjams padarius pastangų, šeima galėjo pasilikti ligi 1937 m. kovo 14 d., tik P. Karazijai buvo įsakyta tuojau iš Vilniaus išvykti su sąlyga, kad negalės apsigyventi tose vaivadijose, kur gyvena lietuviai, gudai ir ukrainai.

Karazija apsigyveno Varšuvoj. Bet štai š. m. sausio 28 d. 5 val. ryto policijos buvo suimtas. Tą pačią dieną pranešta, kad bus ištrėmtas. Visa diena buvo laikomas policijoje, o naktį traukiniu atgabentas Vilniū. Per ilgus prašymus čia leista pasimatyti su šeima. Paskui iš Vilniaus autobusu atvežtas į Trakus, iš čia į Zaviąsus, kur padaryta nuodugni krata, ir, pagaliau, "atiduotas" Lietuvos pasienio policijai. Taip iš Lenkijos ištrėmtas niekuo nenusikaltęs lietuvių veikėjas P. Karazija.

Baudžia už neleidimą į lenkiškas mokyklas. Švenčionių apskr.

mokyklų inspektorius nubaudė G. Trapiką iš Šukiškės kaimo 8 auks. ir Kliuką ir Cebutį iš Nalivaikų kaimo už tai, kad neleido savo vaikų į lenkų valstybinę mokyklą. Šie žmonės mokė savo vaikus namie, pasisamdę lietuvių mokytoją.

Nubaudė už kryžiaus fotografavimą. Kituose kraštuose yra baudiama žmonės už tai, kad jie mėgina nufotografuoti įvairius slaptus kariuomenės įsitvirtinimus ir kt. O lenkai nubaudė už kryžiaus nufotografavimą. 1935 metais Kuršių kaime, Valayko valsčiuje lietuvių šv. Kazimiero dr-jos skyrius pasistatė kryžių 1936 m. liepos mėn. tą kryžių norėjo nufotografuoti Antanas Radzius. Kitą dieną pas Radzių atvyko Valkinyko policininkai, padarė kratą ir paėmė apie 40 ekaitomų lietuviškų knygų, o patį Radzių nusivarė į Valkinyką. Bet išardžius paleistas. Išardytas buvo ir kazimieriečių skyriaus pirmininkas S. Makūnas. Pagaliau lapkr. mėn. Radzius gavo pranešimą iš apskr. stoties, kad už kryžiaus fotografavimą jis yra nubautas 100 auks. arba 10 d. arešto. O S. Bakūnas gavo pranešimą, kad už leidimą kryžių fotografuoti jis yra nubautas 200 auks. arba 14 d. arešto. 1936 m. gruodžio mėn. Kuršių lietuvių šv. Kazimiero dr-jos skyrių uždarė.

FRANKAS SUVYLĖ SAVO SAJUNGININKUS

Ispanų generolas Frankas skaitomas sukilėlių vadų ir sukilėlių vadu ir sukilėlių vyriausybės galva. Pirmuose sukilimo mėnesiuose Frankas ir buvo sukilimo vadas, vadovavo visiems frontams. Bet dabar jau ne.

Māt, Frankas parduodamas savo tėvyne Vokietijos ir Italijos fašizmui, pažadėjo jiems, kad per kelias dienas nugalės ispanų tautą, nuvers vyriausybę ir įsteigs Ispanijoje fašizmą. Už tokius pažadus Hitleris ir Mussolini pažadėjo Frankui pagalbą ginklais, žmonėmis ir pinigais. Frankas ir kariavo prieš savo tautą su vokiečių ir italų ginklais. Bet ispanai ne taip lengviai pasiduoda Frankui. Taigi, Franko suvylė savo sąjungininkus —

Hitlerį ir Mussolini. Jie tiek daug kapitalo yra įdėję į Ispanijos avantiūrą, susirūpino ir Frankumi nebepasitikti. Tat reikia ieškoti išeities. Ir kaip laikraščiai rašo, italai su vokiečiais, norėdami nors dalį atgauti savo investuotą kapitalą, generolui Frankui nebeduoda karo vadovybės. Visa karo operacija dabar vedama vokiečių ir italų generolų, o Frankas esą dabar jau stovi nuodėdžiai nue viso karo.

Dėl to dabar italai su vokiečiais taip smarkiai pradėjo remti tą karą, nes jiems rūpi atgauti savo kapitalus, kuriuos įdėjo į jį pasitikėdam Frankui. Gal jiems ir pasiseks.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Stoties viršininkas pasisavino 14 tūkstančių litų

VI. Junganas, būdamas Utenos gelž. stoties virš. padėjėju, įvairių įmokėsių pasisavino 14 tūkst. 24 lt. valst. išdui priklausančių pinigų.

Panevėžio apyg. teismas Junganą pripažino kaltu ir uubaudė 1 1/2 met. sunk. darbų kalėjimo. Nubautas padavė apel. rumams. Rumai bausmę sumažino ligi vienerių metų papr. kalėjimo ir atiteisė geležinkelio valdybai nuostolius.

Išteisino ūkininką nubautą 4 metais kalėjimo

Krlnčino valsč., Biržų aps. ūkininką Narbutą Panevėžio apygardos teismas pripažino kaltu už tarnaitę ir nubaudė 4 metais sunkių darbų kalėjimo.

Narbuto įgalfotinis adv. Sugintas padavė Apeliaciniam rūmams skundą ir rūmuose tą skundą sprendžiant palaikė.

Rūmai Narbutą išteisino. Prokuroro padėjėjas padavė kasacinę skundą, bet tą skundą Vyriausias tribunolas atmetė.

Trakų apskrity prapuolė du vaikai Užuogasty, Trakų apskrityje, šiomis dienomis be jokios žimios dingo du jauni vaikai, 15 metų amžiaus Stankevičiukas ir 14 metų amžiaus Rafanskutis.

Žmogžudystė Mosėdyje

Sausio 16 į 17 naktį nežinomi piktadarai įsilaužė į Mosėdžio val. šatraminų kaimo gyventojų Bieliauskų gyvenamąjį namą ir revolverio šūviais nušovė ūkininką Bieliauską ir jo žmoną. Spėjama, kad žmogžudystė padaryta apipilėmo tikslu, nes vietos gyventojai pasakojo, kad Bieliauskai gyvenę pasiturintai ir turėję nemažą pinigų. Vedamas tardymas.

Mariampolės status paminklą Jablonskiui

Paskatiniu laiku gyvai ruošama pastatyti Mariampolėje prof. J. Jablonskiui Rygiškių Jonui paminklą. Tam tikslui susiorganizavo draugija. Paminklas būsiąs pastatytas iš aukų, kurios jau senai renkamos, ir būsiąs valdžios Rygiškių Jonui gimnazijos kieme; aplink paminklą padarys tam tikrą aikštelę, kuri iš gatvės nebūs atitverta, ir paminklas puoš ne tik gimnazija bet ir miesta.

Jablonskis buvo vienas iš žymesniųjų Lietuvos kalbininkų. Jį vadinama "Rygiškių Jonu" dėl to, kad to, kad tokiu slapyvardžiu jis pasirašydavo po savo raštais.

Baisi žmogžudystė

Priešliupčiuos, Kruopių valsč. iš sausio mėn. 30 į 31 d. rastas savo bute nužudytas senukas Juozas Bambalas, gimęs 1864 met. Darant apžiūrėjimus vietoj nustatyta, kad nužudytas ne apipilėmo tikslu, nes nužudytojo turtas nepaimtas (nepaimti net ir pinigai, kuriuos prieš savę turėjo).

Kilo įtarimas, kad J. Bambalas yra nužudytas keršto tikslu jo žento Stasio Andrėjaičio. 1928 met. St. Andrėjaitis vedė Juozo Bambalo podukrą Stasę Žukausaitę. Ateidamas į tįj atsinešė apie 1800 litų pinigų. Po kairio lalko prasidėjo nesutikimai, imta net bylinėtis. Bet pagaliau susitarkyta ir J. Bambalas tįj užrašė Stasiui Andrėjaičiui, padarydamas dokumentus pas notarą. Bambalas sau užsirašė išimtinę, kuri Andrėjaičiui atrodė per didelę, todėl jis buvo tuo labai nepatenkintas. Su žmona St. Andrėjaitis tai pat nesugyveno (paskutiniu metu pas ją net nebegyveno, o per vasarą tarnavo pas ūkininką už bėrną.

Įtartas Stašys Andrėjaitis sulaikytas ir uždarytas Kruopių policijos daboklėj. Jis kaltu neprispajsta.

Dr. Jonas Basanavičius

Vasario mėn. 16 d. suėjo 10 metų nuo mūsų tautos atgimimo tėvo Dr. Jono Basanavičiaus mirties.

Dr. Jonas Basanavičius gimė 1851 m. Oškabalių kaime, Bartininkų valsčiuje, Vilkaviškio apskr. Jo tėvai puvo pasiturį ūkininkai, todėl Jona leido mokslai, Baigęs Marijampolės gimnaziją, įstojo į Maskvos universitetą. Universiteje Basanavičius pradėjo mokėsi kalbų ir istorijos, bet paskui ėmė studijuoti mediciną. Baigęs universitetą ir tapęs gydytoju, daktaras Basanavičius išvažiavo užsienin. Jis buvo pakviestas Bulgarijoni, kuri neseniai buvo atgavusi nepriklausomybę. Bulgarijoje Dr. Jonas Basanavičius su pertraukomis išgyveno net 25-rius metus. Neseniai atgavę laisvę, bulgarai neturėjo pakankamai apviesių žmonių, neturėjo savo gydytojų, todėl Dr. J. Basanavičius bulgarams buvo mielas svečias: ėia jis padėjo tvarkyti ligonines, žmonių sveikatos reikalus ir t. t. Iš Bulgarijos Dr. J. Basanavičius, ypač atostogų metu, aplankydavo ir kitas Europos šalis. Gyvendamas atgimusioje Bulgarijoje ir besivažinėdamas po kitas Europos šalis, jis matė, kaip tautos, seniau buvusios prislėgtos, beveik visiškai nutautusios, pamažu ėmė atgimti, pakilti. Dr. Jonas Basanavičius prisiminė savo tautą, apmirusią. Ir Dr. Basanavičius tvirtai pasiryžta prikelti ir lietuvių tautą iš vergiškos tamsos į laisvą šviesesnę gyvenimą. O Lietuvoje anuomet juk iš tšų buvo lūdna: uždrausta spauda, uždarinėjamos bažnyčios, rusiškos mokyklos, rusai valdininkai ir t. t. Jeigu kokia knyga būdavo atspausdinama užsienyje (daugiausia Tilžėje), tai ir ta pati elapta turėjo būti Lietuvoje gabenama, slapta parduodama, slapta skaitoma. O jei būdavo pagūpama lietuvišką knygėle beskaitant, grėšė ištrėmimas, katorga, net kalėjimas. Jokio laikraščio lietuviams neturėjo, kuris juos pamokyti, šviestų, padrasintu sunkioj kovoj.

Ir itai Dr. Jonas Basanavičius pasiryžta išleisti lietuvišką laikraštį. Tada Dr. J. Basanavičius, susitaręs su keleta kitų lietuvių šviesuolių nutarė pradėti leisti Tilžėje lietuvių laikraštį. Laikraščiu vardas parinktas "Auszra". Tai buvo pirmasis lietuvių laikraštis lotynų raidėmis tikrai lietuviškos dvasios. "Auszra" pradėjo eiti 1883 metais ir ėjo beveik trejus metus (sustojo 1886 m.). Pradžioje "Auszra" redagavo pats Dr. Jonas Basanavičius, o vėliau redagavo kiti. Dr. J. Basanavičius "Auszroj" prirašydavo labai daug. Kad skaitytojai išmokių gerbti ir mylėti savo tautą, Basanavičius "Auszroje" kėlė lietuvių tautos praeitį, rašė apie didingą senovės Lietuvos istoriją, apie nuostabius senovės lietuvių žygius; rašė apie tautinius papročius, tautinius rūbus ir t. t. ir t. t. vienu žodžiu, "Auszroje" daugiausia buvo dėdami tokie straipsniai, kurie vienoki ar kitoki būdu kėlė tautinę lietuvių sąmonę, tautinį susipratimą. Ir to pirmojo lietuviško laikraščio nuopelnai mūsų tautai yra tiesiog milžiniški. "Auszra" atvėrė ne vienam jau nutautusiam ar bebaigiančiam nutauti lietuviui akis, "Auszra" parodė, kuo seniau lietuviams buvo, kuo jie yra tapę šiandien ir kokius kelius turėtų sau nutiesti ateity. "Auszra" prikėlė lietuviškam darbui ir antrąjį didįjį mūsų daktarą — Vincą Kudirką. Kudirka, lietuvis valstiečio žūnus, eidamas mokslus gimnazijoje buvo pasidavęs lenkybės įtakon. Perskaitęs "Auszrą", perskaitęs ten Dr. Basanavičiaus straipsnius, Kudirka suprato, kokiu klaidingu keliu jis buvo pradėjęs eiti, suprato savo kaltę ir nuo to laiko pradėjo eiti lietuviškuoju keliu.

Dr. J. Basanavičius ilgą laiką negalėjo rodytis Lietuvoje: rusai už "Auszrą" ir kitus raštus būtų jį sučiupę ir jau nebepaleistų. Tik kai rusai suteikė savo valstybės žmonėms daugiau laisvių, kai buvo atgauta lie-

tuvių spauda, Dr. Basanavičius sugrįžo į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje. Dr. J. Basanavičius labai daug prisidėjo prie to, kad 1905 m. gruodžio mėn. buvo sušauktas Didysis Vinius Sėšmas, pareikalavęs Lietuvoje autonomijos.

Dr. J. Basanavičius yra parašęs labai daug veikalų, daugiausia iš Lietuvos istorijos. Stambiausi veikalai yra: "Lietuviškos pasakos" (5 knygos), Oškabalių dainos" (2 knygos), "Iš gyvenimo vėlių bei velnių" ir kt. Gyvendamas Vilniuje, įsteigė ėia Lietuvių Mokslo Draugiją, išleidusią daug lietuviškų knygų, vadovėlių ir k. Dr. Basanavičius pirmininkavo ir 1917 m. Vilniuje sušaukti lietuvių konferencijai. Konferencija išrinko iš 20 ėm. Lietuvos Tarybon buvo išrinktas ir Dr. J. Basanavičius. Vėliau, 1918 m. Vasario mėn. 16 d. Lietuvos Taryba, kaip žinome, paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Po nepriklausomybės paskelbimo aktu pirmasis pasirašė Dr. J. Basanavičius.

Užėmus Vilnių lenkams, Dr. Basanavičius iš jo nepasitraukė, bet gyveno iki pat paskutinės savo gyvenimo valandos. Dr. Basanavičius mirė 1927 m. vasario mėn. 16 d. Palaidotas Vilniuje. Š. m. vasario 16 d. suėjo jau 10 metų nuo to didžiojo mūsų tautos atgimimo tėvo mirties.

Idomios skaitlinės

Ar daug žmonių gyvena mūsų planetoje? Kiek ir kur jų gyvena, kiek ir kur miršta?

Neseniai surinkta apytikrių žinių apie skaičius gyventojų įvairiose valstybėse ir kontinentuose. Aišku, tos žinios yra tik apytikrės, nes dar randasi valstybių, kuriose nežinomas toks dalykas, kal cenzas—surasymas gyventojų.

Visame pasaulyje gyvena apie du bilionai žmonių — baltų, juodų, geltonų ir rudų. Iš jų Europai tenka pusė biliono žmonių; Azijai — virš bilionas, Afrikai — 140 milijonų, Amerikoj apie 250 milijonų; Austrijoj — apie 10 milijonų.

J metus laiko visam pasaulyje miršta 35 milijonai žmonių, o gimsta apie 52 milijonai. Europoj kasmet miršta aštuoni milijonai, o gimsta apie 10 milijonų. Reikia, kas metais Europoje atsiranda j du milijonų žmonių daugiau.

Azijoj kas metais miršta apie 20 milijonų žmonių, o gimsta apie 31 milijonas. Amerikoj miršta apie 4 milijonai, o gimsta virš 5 milijonai. Afrikoj ir Australijoj gimsta 4 milijonai, miršta apie pustrėcio milijono.

Tie skaičiai dar ir kitaip dalinama. Apskaičiuota, kad visam pasaulyje kasdiena miršta 100,000 žmonių, o gimsta 145,000 žmonių. Dar smulkiau skaitant, kas trys sekundės miršta trys žmonės, tuo pačiu laiku gimsta penki.

Kas dieną pasaulyje priauga 57,000 žmonių. Didžiausią prieauglį duoda Azija, o mažiausią — Amerika.

Mokslui ir apviesėjai plintant, gerokai nupuola skaičius mirimų. Tik gamtinės katastrofos dabar papiauna kiek didesnius skaičius žmonių — sakysime, badas ir potvyniai Kinijoj ir t. t. Šiaip, ir Kinijoj yra sumažėjęs skaičius mirimų. Bet jei nemažes skaičius gimimų, tai j kokį 120 metų mūsų "grėšiamam pasauly" jau bus apie keturi bilionai žmonių.

Kai kurie mano, kad tokį skaičių žmonių žemė negalės išmaitinti, bet tai yra vien spėjimas. Žemės derlingumas dar neišnaudotas. Pavyzdžiui, tokia Lietuva, galimas daiktas, galėtų užauginti dvigubai daugiau javų, jei žemės ūkis būtų sumodernizuotas. O tai reikiia, kad dar yra vietos kokiems dviem milijonam žmonių.

Kam klausti

Kur siūdintis rūbus, kad jie būtų dailūs ir puošni žmogų? Tas visiem žinoma, kad tik

Galecko Suvykloje

Duque de Caxias, 257 Telephone 4-1457

siūvami pagal naujausias madas rūbai iš įvairiausios medžiagos — vietinės ir užsieninės. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

Tad visi ir siūvasi rūbus Galecko siūvykloje.

VISOKIOS ŽINIOS

Dviejų vyskupų skirtingos nuomonės apie užmušimą

Kadangi fašizmas visur didina karo pavojų, tai ir krikščionių pareiga yra eiti karan ir ginti savo kraštą nuo fašizmo. Panašų nutarimą padarė Anglijos dvasininkų susirinkimas. Gindamas šią poziciją, Yorko arkivyskupas William Temple da pridūrė, kad užmušti kitą dėl savo tėvynės labo nėra nrodėnė, ypač kuomet tenka gintis nuo fašizmo pavojaus.

Bet Londono vyskupas Sheppard su tuo nesutinka. Jis sako, bomba yra bomba, vistiek ar ji bus numesta iš orlaivio į miestą su krikščionišku meilės ženklu, ar su fašistiška svastika. Jos naikinamoji pasekmė bus tokia pat. Todėl tikras krikščionis privalas būti karo priešas.

Na, tai kas dabar išsprės, kuris judviejų teisingiau aiškina krikščionių pareigas?

Kiniėtė pagimdė 10 kūdikų

Japonų laikraštis "Nichi Nichi" praneša, kad Peipingo provincijoje, Kinijoje, tula ūkininko žmona pagimdžiusi devynis berniukus ir vieną mergaitę. Laikraštis praneša, kad šeši vaikai numirė tuojau po gimdymo, o kiti 4 (ir mergaitė) esą sveiki. Kiek iki šiol medicinos pasaulyje yra žinoma, tai dar niekad moteris tiek kūdikų nėra pagimdžiusi. Daugiausia buvo pagimdyta šeši kūdikiai.

Kaip siuloma kontroliuoti Ispanijos pakraščius

Šiomis dienomis Londono nesikisimo komiteto kariniai ekspertai baigė rengti kontrolės planą, kuriuo siekiama užkirsti kelią įgabanti j Ispaniją karo medžiaga ir savanorius.

Ryšiūm su tuo laikraštis "Morning Post" rašo, kad pagal tą planą visi j Ispaniją vykstą laivai turėsia sustoti kokiame nors neutraliame uoste, kur juos nesikiimo komiteto atstovas anžiūrės ir išduos atitinkamus pažymėjimus, kad tais laivais jokia uždrausta medžiaga negabenama. Po to tie laivai tuos pažymėjimus turės pateikti tarptautinei jūrų sargybai, kuri bus pastatyta įvairiuose ispanų uostuose. Vokiečiai ir italai saugosią ispanų vyriausybinkų uostus, o rusai ir francūzai — fašistų uostus. Didžiajai Britanijai teksią arbitro vaid-

muo. Francūzijos Ispanijos siena būsianti uždaryta ir prie jos būsią pasitvėrę svetimšaliai stebėtojai, kurie turės prižiūrėti, kad j Ispaniją nelegaliu būdu nevyktų savanoriai. Panašų priemonių būsią imtas ir Ispanijos—Portugalijos pasienyje.

Kalėjimo viršininkas kalėjiman

Vasario mėn. 3 d. Kauno apygardos teismas sprendė ilgamečio Kauno kalėjimo viršininko padėjėjo ir ūkie dalies viršininko, o paskui "Lietūkie" Sandėjų skyriaus kasininko Vlado Bankausko bylą.

Kaip po revizijos V. Bankauskas iš kalėjimo pasitraukė, jis buvo priimtas dirbti "Lietūkin" ir paskirtas j Sandėjų sandėlį kasininku. Vl. Bankauskui sandėlio kasininko pareigas einant atsirado 263 cukraus maišų trūkumas. To cukraus vertė (tada 1 kg. kavo po 1 lt. 24 ct.) siekė 32 tūkst. 662 lt. Kadangi sandėly kitų prekių rasta pertekliaus, tai bendrai prekių trūko už 22 tūkst. 465 lt. Paaiškėjo, kad kasininkas klautojo įv. dokumentus ir pinigus savinasi.

Apygardos teismas V. Bankauską nubaudė 4 met. sunk. darbų kalėjimo. "Lietūkin" iš Bankausko atiteista 9 tūkst. 627 lt., nes dokumentais toks pasisavinimps tebuvo įrodytas.

Vl. Bankauskas buvo toliau suimtas. Jis prašė, kad jį nevarytų Kauno kalėjiman, nes nepatogu esą eiti j tą kalėjimą, kur tiek metų buvo aukštu valdininku — viršininko padėjėju, o prašė jį nugabenti j Panevėžio kalėjimą. Bet Bankauskas uždarytas Kauno kalėjime.

KOMERCINĖ TECHNİKOS

ORGANZACIJA

«São Paulo»

IRMĖOS RODRIGUES

Paruošiamė vedyboms dokumentus, Naturalizacijos ir kitus.

Raštinė: Rua Libero Badaró 346, 1 aukštas salė 6. Darbo valandos nuo 12 iki 18.

Butas — R. da Mooca, 420, Tel. 2-9195. Darbo valandos nuo 11 iki 13.

"AIDAS" GALIMA GAUTI
 Lapoje: Laikraščių pardavimo kioskijoje, prie pat stoties.
 V. Zelinų Jurgelavičiaus krautuvėj prie pat bažnyčios ir Vigelio krautuvėj.
 S. Caetano prie geležinkelio stoties kioskoje.

DĖMESIO!!!

Siuvykla "Vilnius" daro didelį palengvinimą tautiečiams ir siūva kostiumus išsimokėjimui labai lengvomis sąlygomis, tik po 30\$000 mėnesį. Tokiomis sąlygomis, kiekvienas gali lengviausiai įsigyti rūbus, gražiai pasiūtus ir iš geros medžiagos.

Kas tik nori pasisiūti kostiumą ir neturi pakankamai pinigų iš karto sumokėti, tesikreipia į

Siuvykla "Vilnius"

Praça Julio Mesquita 60, Rua da Moóca, 561 ir Av. S. João, 514, 1-mas aukštas.

Rutkauskas Kazimeras

Dėmesio! Dėmesio!

PIRMOJI LIETUVIŠKA KAKLARAISČIŲ DIRBTUVĖ JONO ZACHARKOS

persikėlė ant rua da Moóca, 349 ir, klientų patogumui, papildyta įvairiomis kitokiomis galanterijos prekėmis, kaip: viršutiniai ir apatiniai marškiniai, kelnaitės, kojinės, nosinės, apykaklės ir k.

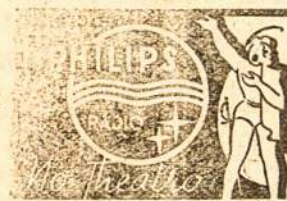
Kainos kuo pigiausios

SAVIEJI REMKIME SAVUOSIUS!

Rua da Moóca, 349 SÃO PAULO.

RADIJAI PHILIPS

Parduo dame naujaušiu tipų ir geriausių firmų, kaip

"Philips" ir kitų ilgam išsimokėjimui. Kadangi daugeli pirkdami radijus, nuperka senas, o sumoka pinigus kaip už naują, tai kad nepakliūti ant tokių pardavėjų, visuomet kreipkitės pas savo tautietį J. Juodgudį, rua Padre Raposo Nr. 156, kuris duoda išmėginimui kelioms dienoms. Išmėginę, tada įvertinkite prekę.

KIEKVIENAS TURI ŽINOTI,

kad darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrikų, liūdėjimų, atestatų ir k., rašome prašymus, įgaliojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošiame dokumentus gavimui "Caderneta professional" ir "Caderneta de Identidade", dirbame šamadas ir naturalizacijos popieras ir suteikiame visokių patarimų. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto marķę už 700 reisų. Asmeniškai ar raštu kreipkitės

Rua da Moóca, 309 S. Paulo

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniskas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma be operacijos. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydomos irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą -- Santa Casa Medico ir chirurga

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 3 val. vak.

Rezidencia ir Konsultacija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel.: 5-4175 — São Paulo.

PASTABA. Vyksta i namus bile valanda diena ir nakti.

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universitete ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove Gydo, trūkia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos veistinės José Paulino).

Lietuviai, dėmesio!

Lietuviai, kiekvienas pasistenkite pažinti siūvyklą

LIETUVA

K. Zebransko ir P. Ambrozevičiaus

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darą garantuojame.

Lietuvių siūvyklų yra daug, bet SIUVYKLA

LIETUVA tik viena

Rua General Ozorio Nr. 161 S. PAULO

(tar) Luz ir Sorocabana stotčių)

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 66 TEL. 5-1451 S. PAULO

SIUVYKLA ESTAN

Siūvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už prienamiasias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nehozi laiko gaišti ir užsakymai galina pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siūvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikausio išdirbinio ir moderniškiausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

Rusiskos dainos ir muzikos

Žymiausioji São Paulo rusų muzikai ir dainininkai, plačiaja muzikos meno programa: Choro, Solo, smuikomis ir balalaikomis linksmina svečius kiekvieną vakarą užėjoje "Bar Rio Branco" rua Visconde Rio Branco 461, kampas rua Victoria.

Kviečiame atsilankyti. Seimininkai lietuviai.

VAISTINE IR PERFUMARIJA MUNICIPAL

Farmaceutikas:

A. Gorenstein

Cheminiai produktai, vaistai ir įvairūs mediciniški įrankiai. Kvepalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192 Telefonas: 4-7757 S. PAULO

Ar atlikai savo pareiga?
 Ar jau uzsiprenumeravai laikrasti „LIETUVIŲ AIDA BRAZILIJOJ“?
 Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiusti pinigus 12\$ ir Tamsta lankys „AIDAS“ istisus metus
Aidas, Rua da Moóca 309. S. Paulo.

L A B O L O T O R I J A
MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų)

Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.
 Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-5. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307
 (BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumarijos daiktų, persiųsiame medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Previzorius A. RUMMEL
 Medicines pagelba kasdien už dyka nuo 8 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoje

Venerinų, vidujinių ir pichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų šlapimo ir išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta
 Rua Ypiranga, 193 app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujiniu, veneriniu ir moterisku ligu specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
 Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5.

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
 Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų

Vidujinių ir nervų, reumatizme ir nuemare ligų specialistas. Gonoreja - Sifilis.
 Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
 Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas.
 Tel. 4-1705.

FOTOGRAFAS is KAUNO

GILUC

Žinomas savo menišku darbu daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kalna.

Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: RUA JOSÉ PAULINO, 118-a

Bom Retiro

DANTU GYDYTOJAS
JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsivėlgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip anai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabre porceleno 3\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobrelaja Tel. 2-6393

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip anai: šamados, naturalizacijos, sertiara do identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN
ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės sijos, kontraktai (įprotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
 Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak.
 KALBA LIETUVISKAI

Dr. A. Kandia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose - aštrus ir kroniskas.) SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 - 12 ir nuo 3 - 7. Sekmadieniais nuo 10-12.
 Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.
 Tel. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Medicina ir chirurgija suaugusiems ir vaikams

Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių ligų Gydoma be operacijų.

SPECIALYBĖ: MOTERU LIGOS

Taip pat sifilis ir venerinė ligos. Priėmimo valandos nuo 14 iki 20 v. Vyksta pašauktas į namus kiekvieną momentu. DIENA ir NAKTI.

Priėmimo vieta: rua Silva Pinto, 444
 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. - São Paulo.

Laivakortės ir Šamados

Čekiai - Depozitas - Pasportai - Legalizacija

Nori Tamsta iškviesti draugą ar giminę iš Lietuvos?

Laivyninkystės Bendrovė

MUNDIAL

Paruošia dokumentus pigiai, greitai ir sąžiningai išgajimul bile kurios "šamados" per kelias dienas.

Laivakortės ir šamados iš bile kurios šalies siūloma pigiausiom kainom - už pinigų arba išsimokėjimui ilgam laikui. **SKUBUMAS - GERIAUSIOS SALYGOS.**

Nieko nedarykite nesiteiravę kainų pas mus **LAIVYNINKYSTĖS BENDROVĖ**

"MUNDIAL"

A. Felmanas;

Praça Antonio Prado 3 sobr. (Priešais City Bank)

Tel.: 2-8929 S. Paulo

Dr. Brisolla
ADVOKATAS

R. Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė - 25. Telefonai: 2-6639 ir 5-2091

Kur tik būsi, neužmirsk "Aido"

Jis parduodamas: S. Paulo.

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės susiojimo vietas; Bom Retiro: Vaistinė «José Paulino» - rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje - rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Vila Anastazijof Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėje - rua S. N. 4; Sant'Anna: Menkaidio krautuvėje, - rua Voluntarios da Patria 59; Mokoje - kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro, Prano Dutkaus restorano «Vilnius» - rua de Catumbý, 4 «Vilnius» s-gos centre - Praça Tiradentes 81 ir Petro Jonušio dirbtuvėje - rua Bella, 106.

Santos, S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurio nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuoj paštrapsins. Aidas turi būti visur parduvinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampo, lio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais
 Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidintame, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas. **Arthur Schmidt**

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO Telephone 4-5576

VIEPOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Suspenduotas kunigas važiuoja Lietuvon

Kaip jau žinoma, kun. B. Sugintas, buvęs Brazilijos lietuvių kolonijos kapelionas, tapo suspenduotas nuo kunigo pareigų. Kadangi jam čia jau nebėra kas veikti, tai nutarė išvažiuoti Lietuvon. Dabar jis kalbėjo pas savo buvusius parapijonus ir nori susirinkti kelionei pinigų. Kun. B. Sugintas vežasi su savimi drauge ir savo gospadiņę Sruoginienę. Gospadinės vyras liekasi Brazilijoje.

Smagi bus kelionė buvusiam mūsų tėveliui...

Parapijonas

Neįvyko centro posėdis

Organizacijų atstovų posėdis turėjo būti tęsiamas kovo 14 d., kad užbaigti svarstyti organizacijų centro įstatų projektą. Bet nesusirinkus visiems atstovams, posėdis neįvyko.

Pažymėtina tas, kad jau į antrą posėdį neatsilankė patys šio darbo iniciatoriai. Tai labai blogas pavyzdys kitiems. Žmonės, kurie save skaito "dideliais visuomenės veikėjais", o pradėta darba "dirba" tol, kol pasireklamuoja, tai neverti nei "mažų visuomenės veikėjų" vardo.

Stebėtojas

Lietuviai apkūti žmogų

Poreitą sekmadienį vėlai vakare, Bom Retire, gatvėje tapo gerokai apkultas tūlas Rola, 63 m. amž. Apkultasis centralinėje policijoje pasiskundė, kad jį užpuolė grupė lietuvių.

Vadinasi Bom Retiro lietuviai daro užpuolimus ant žmonių. Tai labai negražu.

K r s p.

B. L. Aero Klubas skelbia

B. L. Aero Klubas renka aukas lėktuvui pirkti, kuris yra užpiktas Šiaurinėj Amerikoje.

Kadangi Klubas negalėjo visų pinigų sumokėti, todėl valdyba nutarė trukstamąją sumą pinigų surinkti aukomis iš savo tautiečių, kurie atjauna B.L.A. Klubui ir noriai padeda lėktuvą įsigyti.

V. Eidrigevičius,
B.L.A.K. pirmininkas.

Nuo Red. — Įdomu būtų žinoti tautiečiams, kiek minimas lėktuvas kaštuoja, kokia pinigų suma jau yra įmokėta už lėktuvą, kiek dar pinigų trūksta ir, taip pat, ar klubo nariai leidžia valdybai rinkti aukas ir užvirto šitą valdybos darbą, ar pati valdyba, be narių žinios daro šitą užpirkimą? Visa tai mūsų tautiečiams įdomu žinoti, juo labiau, kad iš jų yra pinigai renkami. Klubo valdybai slapstyti su savo darbu nevertėtų, jei norima, kad tautiečiai nedarytų užmetimų.

PATYS SAVE SABOTAŽUOJA (Atkelta iš 2-tro pusl.)

drai, vesti vesti visą organizuojamą darbą. Darbas ėjo sklandžiai ir susitarimas buvo tarp visų organizacijų. Tik viena lietuvių S-ga Brazilijoje dėl visai nerimtų priežasčių atsisakė centre dalyvauti.

Kadangi Lietuvių s-ga Br. yra "aukštesnio" luomo žmonių s-ga (Lietuvos valdininkų s-ga), tai jais pasekė ir organizuojamo centro iniciatoriai. Komisija šaukė iš eilės jau du posėdžius baigt svarstyti įstatus, bet iniciatoriai neatsilankė nei ant vieno posėdžio.

Tokiu būdu Grūdo pirmininkas ir Aero Klubu valdyba eina patys prieš save ir griauja be jokio pamato savo pačių pradėtą darbą. Tai negražu, nori tū.

Bom Retiro mokyklos tėvų susirinkimas

Kovo 6 d. buvo sušauktas metinis Bom Retiro mokyklos tėvų susirinkimas. Susirinkime dalyvavo tik pusė tėvų. Šio susirinkimo tikslas buvo — apsvarstyti mokyklos ekonominę padėtį, išrinkti naują tėvų komitetą ir kitus mokyklos reikalus aptarti.

Komiteto pirmininkas V. Riškus plačiai nupasakojo tėvams mokyklos padėtį, jos finansinį ir ūkišką stovį. Po to darė pranešimą mokyklos vedėjas S. Bakšys. Paaiškėjo, kad mokykla nors ir daug vargo pergyveno, bet jau yra sustiprėjusi, turi įsigyjęsi naujus suolois ir kitas mokyklos reikmenis, o kasoje dar turi su virš 200\$ pinigų.

Po pranešimų buvo renkamas tėvų komitetas. Komitetą išrinkti: V. Riškus, Jn. Butaskas, Jn. Jakulaitis, Jn. Baltušnikas, O. Felmerienė, P. Norbutis, G. Vilsonas ir Mockus.

Susirinkimas buvo tvarkingas, tik pora įsigėrusių asmenų triukšmavo.

Kovo 9 d. naujas tėvų komitetas sušaukė posėdį. Posėdin atsilankė tik du nariai — Riškus ir Butaskas. Nesant sutarimo tarp komiteto narių, tat visas komitetas atsistatydino ir naujas tėvų susirinkimas bus šaukiamas kovo 29 d. rinkti tėvų ktą

Ten buvęs

Dar vienas naujas mokytojas

Iš Lietuvos atvyksta dar vienas naujas mokytojas, Girdauskas, kuris paskirtas į S. Paulo lietuvių mokyklą. Su mok. Girdausku sykiu atvažiuoja ir naujas kunigas, Arminas.

K r s p.

Vilazeliniečiai skundžiasi prefekturai

Villa Zelinoje, apie 10 km. nuo S. Paulo, gyvena daug darbininkų, kurių dauguma yra lietuviai. Lietuvių čia priskaitoma apie 60%. Tai vis sklypininkai, paėmę žemės sklypus išsimokėjęmū ir turi pasistatę savo namukus. Villa Zelinos žemių savininkai parduodami tas žemes, skelbė, kad įves su miestu gerą susisiekimą. Tiesa, kokį laiką vaikščiojo autobusai, bet neilgai. Dabar Zelinos gyventojams susisiekti su miestu yra labai sunku, tat jie padavė prašymą S. Paulo prefekturai, kad miesto valdyba pasirūpintų ir sutvarkytų Zelinos susisiekimą su miestu. Prie V. Zelinos yra kelios kitos vilos, kurios sudaro didelį miestą išimtinai svetimėlių apgyventą.

K r s p.

Reikia atnaujinti sveikatos skyrių

Aide ėjo labai visiems naudingas skyrius apie sveikatą "Mūsų Sveikata". Būtų labai gerai ir pageidautina, kad redakcija vėl tą skyrių atnaujintų. "Mūsų Sveikatoje" talpinami straipsniai ir žinutės apie žmonių sveikatą daug naudos atneša ir apsaugoja nuo kai kurių ligų. Tas skyrius supažindina mus su ligų priežastimis, pataria kaip nuo jų apsisaugoti ir mokina skaitytoją būti sveiku žmogumi.

Toks sveikatos skyrius laikraštyje daug daugiau reikiama, negu kokia organizacija. Tat mano pagidavimas ir yra toks, kad Aido redakcija "Mūsų Sveikatą" vėl pradėtų leisti per Aidą.

M. Martinaitis

Meno Korporacija jau iškriko

Neseniai susiorganizavusi po J. Stankūno vadovybe Meno Korporacija, suruošusi tik vieną parengimą, jau iškriko ir mažai bėra vilties, kad ji atsigauntų. Tai vis neapgaltotas be jokio tikslo darbas.

Goyaz lietuviai

Koks lietuvių skaičius gyvena Goyaz estado, nežinia, bet reik manyti, kad ten jų visai nedaug.

Goyaz estadas dabar statosi naują sostinę Goyania, kur eina gyvi statybos darbai. Prie šios statybos dirba ir lietuvių, kaip Petras Galvanuskas, J. Taronis, J. Celiakas ir k. Darbas sunkus, o uždarbis apie 450—470 milreisu mėnesiui.

Petras Galvanuskas iš Goyanos mums rašo sekančiai: Praceitu apsi-pylę, dantis sukandę, kaip Jėzus Kristus, nešame kryžių skaičiuodami dienas kada pasibaigs ši Golgota. Nuo darbo ne tik rankos, sąnariai sugrubo, bet ir visi žmogiški jausmai atbūko.

Taip kiekvienas darbininkas neša tą sunkenybių kryžių kol jėgų yra. Bet kaip jėgų netenka, suklumpa po kryžium, tuo ir baigia savo Golgotos kelia.

Lietuviai ūkininkai

Daug jau lietuvių užsiima savarankišku žemės ūkiu darbu. Seną jau lietuvių kolonija "Barão de Antonina", kur nemažas lietuvių skaičius ūkininkauja; Keletas lietuvių ūkininkų yra išsikūrę Paranoje — Joaquim Tavora, Sangos, Nova Dancig; S. Paulo estado lietuviai kūriasi apie Nova Odessa, Rancharia, Rebouças, Irapê ir kitas vietas. Rio Grande do Sul apie Boa Vista.

Lietuviams ūkininkams sąlygos tautiniu atžvilgiu yra sunkios, nutautėjimas į lietuvius veržte veržiasi. Bet nežiūrnt to, lietuviai gyvenantieji provincijose yra tose sąlygose užsi-grūdinę ir nelengvai pasiduoda svetimai įtakai įsiveržti į jų šeimas. Jie prumeruojaai laikraščius ir atydfiai juos skaito susirinkę į vieną vietą kelios šeimos. Daug lietuvių yra tokių, kurie lietuvių gyvenimui ne vieno laukraščio ir rankas nėra paėmę, o čia jie tapo dideli spaulios mylėtojai, jos talkininkai ir rėnėjai.

Visiems reikia dėti didelės viltis į lietuvių žemės ūkiu kolonijos įsteigimą, nes mūsų ateivių ekonominė ir kultūrinė gerovė glūdi organizuotame žemės ūkyje. Ir prastas būtų tas lietuvis, kuris šio darbo, žemės ūkiu kolonizacijos, neremtų. Jis turi būti dirbamas visų be intrigu be neapykantos ir be lenktyniavimo už vadovybę.

Jeit pas mus yra norinčių lietuvių kolonijai gero, tai reikia to gero siekti. Senas ateivis.

SKUBIAI REIKALINGA ŠEIMYNA

Tvarkyti vaisių sodą, vynuogyną ir daržą São Paulo mieste, 10 min. nuo bondės ir 2 min. nuo autobuso linijos. Sąlygos sekančios: butas, elektros šviesa, gali laikyti savo reikalams paukščių, ošką, naudotis vaisiais, daržovėmis ir dar gauną pusę įplaukų už parduotus ūkiu produktus bei vaisius ir vynuoges.

Be to, pirma pusmetį, prie vyno dirbtuvei statybos darbų, galės užsidirbti nuo 200 ligi 300 milreisu mėnesiui, vėliau apie 100 mil. Kreiptis Rua Ubaldino do Amaral 200.

KOMERCINĖ TEKNIKOS ORGANIZACIJA

"SÃO PAULO"

Irmãos Rodrigues

Atliekame įvairius sąskaitybės ir knygvedystės darbus, rašome prasyms, žymiųjų ženklų pirkimas Valstybiniai mokesčiai ir k. komerciniai darbai už mažą atlyginimą.

Informacijos: Raštinė R. Liberó Badaró, 346, 1 aukš. sal. 6. Darb. val. nuo 12 iki 18 val.

Butas — R. d. Moóca, 420, Tel. 2 9195 Darb. v. nuo 11 iki 13.

Brazilijos lietuvių organizacijų centro raikalai

Kadangi šauktasis organizacijų atstovų posėdis kovo 14 d. dėl centro įstatų svarstymo neįvyko dėl neatsilankymo kai kurių atstovų, tad nutarta posėdis tęsti balandžio mėn. apie vidurį. Kokią dieną bus paskelbta vėliau. Per tą laiką organizacijos dar syki turi apsvarstyti centro reikalingumą, savo susirinkimuose išrinkti po du atstovus ir juos rastiškai įgalioti dalyvauti centro organizavimo posėdžiuose.

Visos organizacijos, kurios tik pritaria centro organizavimui, privalo aktyviai jame ir dalyvauti. Nes centro sudarymas tokiomis pagrindais, kaip jau yra numatyta, bus didelis mūsų kolonijos žingsnis į priekį.

K-ja

— Kovo 25 dieną sugrįžta į S. Paulo buvęs mokytojas V. Naliavaika. Iš čia vyks Argentinon mokytojauti

Miršta prieškariniai ateiviai į Pietų Ameriką

"A. L. Balsas" praneša, kad re-tėja Argentinon lietuvių kolonijos prieškarinės kartos ateivių eilės. Vasario mėn. 27 d. šiais metais mirė Antanas Stalioraitis, kuris paeina nuo Pilviškio, Argentinon atvykęs prieš 27 metus. O kovo 8 d. š. m. mirė Kazimieras Zaramba, nuo Vilnijos, Argentinon atvykęs 1909 m.

PAIEŠKOJIMAI

Konsulato paieškojimas

Jonas SVIRIKAS, 1927 m. su Slinkų—Varpučasčių šeima atvykęs Brazilijon ir nuo to laiko jo motina neturi žinių apie jo likimą. Jisai pats arba jo pažįstamieji yra prašomi pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, rua Aureliano Coutinho 88, Jono SVIRIKO adresą arba apie jo likimą.

Paieškau brolių Pijusą Grajauską Anksčiau gyveno Barine fazendo. Kas žino kur jis dabar gyvena arba paties brolio prašau atsiliepti.

Kazys Grajauskas, R. da Moóca 309. — S. Paulo.

PARDAVIMAI

Parsiduoda žemės sklypas ant Villa Zelinos, rua 7, prie pat bažnyčios. Sklypas labai gražioje vietoje. Teirautis — rua Paris, 10.

Parduodamas namas su žemės sklypu ant Villa Prudente, rua Camandã, 202. Nuo bondės tik 4 minutės Vanduo ir elektros šviesa. Kreiptis ten pat.

Labai pigiai ir geromis sąlygomis parduodamas namas ant Villa Zelina, rua Dois Nr. 42. Teirautis ten pat.

Parsiduoda namas

Labai geromis sąlygomis, parsiduopą naujai pastatytas, dar neįgyventas namas iš dviejų kambarių ir virtuvės, rua Ciclamens, (antras namas nuo kampo rua das Roseiras) Villa Bella. Parduodama išsimokėjimui tokiomis sąlygomis: užporkant įnešti 1:000\$ ir po 100\$ mėnesiniai. Kreiptis: Rua José Paulino, 94. A. Degutienė.

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGI-NAS PAZIKAS turi atidares dailės — pašybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir tt. ant drobės alėjiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai